

ЮВІЛЕЙ УЧЕНОГО: ЕДУАРДУ ЯКОВИЧУ ЖОВИНСЬКОМУ 85 років

---

27 червня 2019 року минає 85 років видатному українському вченому, член-кореспонденту НАН України, доктору геолого-мінералогічних наук, професору Едуарду Яковичу Жовинському. Основні напрями його наукових досліджень — геохімія, геохімічні методи пошуків корисних копалин, геохімія навколишнього середовища, геологія рудних і нерудних корисних копалин, пошукова й екологічна геохімія, літологія та процеси гіпергенезу.

Понад 60 років під час польових, теоретичних і дослідно-експериментальних досліджень він вирішував питання оптимізації методів пошуків різноманітних корисних копалин і ефективного виявлення зон екологічного ризику. Вчений щиро ділився своїми знаннями зі студентами, 12 років (1986—1998) викладаючи в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка на геологічному факультеті. Йому належать авторські курси — геохімічні методи пошуків при глибинному картуванні, мінералого-геохімічні методи пошуків корисних копалин, гідрогеохімія, екологічна геохімія. В активі професора Е.Я. Жовинського керування бакалаврами, магістра-

ми, аспірантами, докторантами, під його керівництвом захищено докторські та кандидатські роботи зі спеціальності "геохімія".

Про науковий авторитет Едуарда Яковича свідчать запрошення до провідних експертних установ. Вчений працював як голова експертної ради з геологічних наук ВАК України (2002—2006), як експерт міжнародних проектів *INTAS* та *COPERNICUS* (1990—1998). Входив до складу експертної ради Комітету з державних премій у галузі науки і техніки України (1998—2008), був експертом Державного фонду фундаментальних досліджень (ДФФД) України. Нині він є членом експертної ради ДАК МОН України, експертом міжнародних проектів *CORDIS*, і спеціалізованих вчених рад. Бере участь у роботі редколегій журналів *ScienceRise*, "Вісник Харківського національного університету ім. В.М. Каразіна", "Труди Інститута геофізики ім. Михайла Нодія" (Грузія, Тбілісі), "Мінералогічний журнал", "Геохімія та рудоутворення", є головним редактором журналу "Пошукова та екологічна геохімія" і президентом громадської організації "Товариство пошукової та екологічної геохімії".

Розмаїтою була і багаторічна міжнародна діяльність вченого: він тривалий час працював науковим консультантом в установах Китаю з питань геохімії фтору в об'єктах довкілля і його зв'язку з ендемічною захворюваністю населення, був керівником багатьох спільних наукових проектів України з Білоруссю, Молдовою, Грецією, іншими європейськими країнами.

Результати досліджень Едуарда Яковича широко відомі науковій громадськості в Україні та за кордоном, адже він є автором чи спів-автором понад 400 публікацій, у тому числі 30 монографій.

Про офіційне визнання науковця свідчать державні нагороди: "Первооткрыватель месторождения" — диплом і нагрудний знак за

відкриття Збручанського родовища мінеральних вод; Державна премія Ради Міністрів СРСР "За відкриття і підготовку до освоєння Подільської гідрогеологічної області мінеральних вод типу "Нафтуся", Державна премія у галузі науки і техніки України, Премія імені В.І. Вернадського за цикл робіт "Геохімія мікроелементів у навколишньому середовищі"; диплом і нагрудний знак "Почесний розвідник надр"; медаль В.І. Лучицького; почесне звання "Заслужений діяч науки і техніки України"; орден "За заслуги" III ступеня — за "особисті заслуги в розвитку вітчизняної науки, створенні національних наукових шкіл, зміцненні науково-технічного потенціалу України"; відзнака НАН України "За підготовку наукової зміни".

Едуард Якович є засновником і керівником наукової школи пошукової та екологічної геохімії — творчого колективу дослідників трьох поколінь. Науковці школи працюють у двох напрямках, досліджуючи фундаментальні та актуальні прикладні питання пошукової та екологічної геохімії. У галузі пошукової геохімії дослідження спрямовані на розроблення

принципово нових геохімічних методів пошуку рудних та нерудних корисних копалин, а у галузі екологічної геохімії — на вивчення закономірностей розподілу хімічних елементів, а також різних аспектів впливу на об'єкти довкілля (грунти, природні води, біоту) природних та техногенних факторів, пов'язаних з міграцією та накопиченням різноманітних сполук і речовин. Дослідження науковців спрямовані на розвиток наук про Землю, сприяють підвищенню екологічної безпеки, створюють засади ефективного природокористування в Україні.

Колеги по роботі знають Едуарда Яковича як активного організатора і керівника наукових досліджень, цінують його професійну цілеспрямованість, відповідальність і принциповість, невичерпну енергію і творчий ентузіазм, чуйність і увагу до людей.

Бажаємо ювіляру втілення всіх наукових задумів, нових творчих ідей, міцного здоров'я, творчого довголіття і молодості душі!

Н.О. КРЮЧЕНКО, О.А. ЖУК, М.В. КУХАР

Надійшла 21.02.2019